

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра суспільних наук

Силабус навчальної дисципліни «ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ МЕДИЧНОЇ НАУКИ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити Семестр: 1 1 рік навчання.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра суспільних наук Одеса, вул. Пастера, 11.
Викладач (-і)	К.і.н., доцент Подкупко-Дячкова Т.Л.
Контактна інформація	E-mail: kafedra_11@ukr.net Консультації: з 14.00 до 16.00 щочетверга, з 10.00 до 14.00 щосуботи

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення є історія становлення медичної науки на Півдні України.

Пререквізити: ґрунтується на отриманих під час навчання у середній загальноосвітній школі базових знаннях із мистецтва, художньої культури, історії України та всесвітньої історії та історії медицини, історії України та української культури в університеті.

Постреквізити: закладає основи вивчення здобувачами основ психології, ментальності, націології.

Мета: опанування здобувачем вищої освіти знань і формування компетентностей в галузі суспільних наук; отримання сучасної науково обґрунтованої інформації щодо розвитку медицини на Півдні України від найдавніших часів до сьогодення; засвоєння знань із розвитку різних медичних галузей на певних історичних етапах, періодах самостійної державності, так і в часи входження південно-українських земель до складу інших держав; вироблення практичних умінь і навичок аналізу отриманої інформації, вироблення високих суспільних, державних, гуманістичних, духовно-культурних ідеалів, морально-етичних та естетичних критеріїв і принципів життєдіяльності.

Завдання:

- ознайомитися з витоками та основними етапами розвитку медицина на території Південної України;

- засвоїти суть, основні проблеми та особливості формування медицини, її окремих галузей;

- навчитися практично використовувати набуті знання.

Очікувані результати.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- передумови та джерела виникнення, основні етапи розвитку медицини на Півдні

України;

- особливості та умови розвитку різних медичних галузей на означеній території, усвідомлювати відмінності розвитку в різні періоди незалежності, а також часи входження українських земель до складу інших держав;

- роль і місце медичної галузі в культурі, історії, українському державотворенні, в житті професіонала та людини;

- основні напрямки розвитку певних медичних галузей,

- знати основні школи і їх видатних представників (в тому числі ОНМедУ);

уміти:

- практично використовувати засвоєні теоретичні знання;

- застосовувати науковий підхід до аналізу ідей та напрямків різних медичних шкіл півдня в певних наукових галузях;

-аналізувати інформацію, отриману в результаті наукових досліджень, узагальнювати, систематизувати й використовувати її у професійній діяльності

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання. Дисципліна буде викладатися у формі семінарських занять (30 год.) і організації самостійної роботи студентів (60 год.). Консультації – індивідуальні. При проведенні семінарських занять використовуються *методи навчання:* словесні, наочні, практичні; пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемне викладання, частково-пошуковий, дослідницький; самостійної роботи учнів з осмислення й засвоєння нового матеріалу роботи із застосування знань на практиці та вироблення вмій і навичок, методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; стимулювання й мотивація навчання, контролю, самоконтролю.

Зміст навчальної дисципліни:

Тема 1. Історія медичної науки: предмет, мета, основні завдання курсу.
Тема 2. Розвиток медичних знань та уявлень на території Південної України в найдавніші часи
Тема 3. Медицина часів раннього середньовіччя на території Півдня.
Тема 4. Медицина княжої доби.
Тема 5. Медицина часів Козацько-Гетьманської держави.
Тема 6. Особливості розвитку медицини у Новий час.
Тема 7. Розвиток медико-біологічних та клінічних напрямків медицини на початку XIX ст.
Тема 8. Розвиток профілактичної та клінічної медицини на початку XIX ст.
Тема 9. Становлення доказової медицини на Півдні України (наприкінці XVIII – початку XIX ст.).
Тема 10. Медицина на Одещині у XIX – поч. XX ст.
Тема 11. Медицина Бесарабії та Поділля у XIX – поч. XX ст.
Тема 12. Історія Одеської вищої медичної школи. Медичний факультет Новоросійського імператорського університету.
Тема 13. Одеська державна медична академія (ОДМА) (11.11.1921–23.03.1922.)
Тема 14. Розвиток клінічних, медико-соціальних та гігієнічних наук, мікробіології та епідеміології XX ст.
Тема 15. Одеський державний медичний інститут (ОДМІ) 1922–1994.
Тема 16. Одеський державний медичний університет (ОДМУ): 1994–2010 рр.
Тема 17. Одеський національний медичний університет (ОНМедУ) (з 2010 р.).
Тема 18. Основні медико-педагогічні школи ОНМедУ.
Тема 19. Медицина і охорона здоров'я в Південній Україні у Новітній період та добу Незалежності. Удосконалення медичної освіти.
Тема 20. Міжнародне співробітництво в галузі охорони здоров'я.

Перелік рекомендованої літератури

Основна (базова) література:

1. Васильев К. В. Очерки истории Высшей Одесской медицинской школы / К. В. Васильев, П. Н. Чуев, К. К. Васильев. – О., 2000. – 240 с.
2. Ступак Ф. Я. Історія медицини: підручник / Ф. Я. Ступак. – К.: Книга-плюс, 2016. – 176 с.

Допоміжна:

1. Верхратський С. А. Історія медицини / С. А. Верхратський. – Київ : Здоров'я. – 2011. – 352 с.
2. Верхратський С. А. Історія медицини : Навч. посібник. – 4-е вид., випр. і допов. / С. А. Верхратський, П. Ю. Заблудовський. – К. : Вища шк., 1991. – 431 с. : іл.
3. Великий вчений Ілля Мечніков / Редакційна рада // Агапіт. – 1995. – № 3. – С. 30–33.
4. Визначні імена в світовій медицині / Г. Ю. Аронов, О. А. Грандо, М. Б. Мирський та ін. ; за ред. О. А. Грандо. – К.: РВА «Тріумф», 2001. – 320 с.
5. Ганіткевич Я. В. Історія української медицини в датах та іменах / Я. В. Ганіткевич. – Л. : Б. в., 2004. – 364 с.
6. Ганіткевич Я. В. Українські лікарі-вчені першої половини ХХ століття та їхні наукові школи. Біографічні нариси та бібліографія / Я. В. Ганіткевич. – Львів : В-во НТШ і ін., 2002. – 544 с.
7. Голяченко О. М. Історія медицини / О. М. Голяченко, Я. В. Ганіткевич. – Тернопіль : Лілея, 2004. – 248 с., 72 іл.
8. Друковані видання співробітників кафедри соціальної медицини, управління, економіки охорони здоров'я 1923–2003 (хронологічна розстановка) / Одес. держ. мед. ун-т ; [авт.-уклад. Журавель В. І., Козаченко О. В., Кравченко А. Г. та ін.]; за заг. ред. проф. В. І. Журавля, О. В. Козаченко. – О. : ОДМУ, 2003. – 88 с. – (Серія: Від ювілею до ювілею; вип. 1).
9. Котвіцька А. А. Історія медицини та фармації : навчальний посібник для студентів вищого фармацевтичного навчального закладу та фармацевтичних факультетів ВНЗ МОЗ України / А. А. Котвіцька [та ін.] ; Нац. фармац. ун-т МОЗ України. - Харків : Золоті сторінки : Вид-во НФАУ , 2016. - 167 с.
10. Ступак Ф. Я. Вступ до історії медицини. Медицина і первісне суспільство / Ф. Я. Ступак. – К. : НМУ, 2002. – 64 с.
11. Шальнова–Козаченко О. В. Історико-медичні дослідження в публікаціях «Одеського медичного журналу» (1997–2010 рр.) : підсумки та завдання / О. В. Шальнова–Козаченко // Одес. мед. журнал. – 2011. – № 1 (123). – С. 54–62.
12. Шальнова–Козаченко О. В. Історія медицини як наука та предмет викладання у світі, в Україні та ОНМедУ : вступна лекція по курсу «Історія медицини» / О. В. Шальнова–Козаченко // Медична освіта. – 2011. – № 1. – С. 20–29.

Інформаційні ресурси

1. Медицинские вузы: университеты, институты, академии / Вузы Украины – Режим доступу: http://www.parta.com.ua/university/medicine/page_1/.
2. Шальнова–Козаченко О. В. Історія медицини як наука та предмет викладання у світі, в Україні та ОНМедУ : вступна лекція по курсу «Історія медицини» [PDF] історія медицини як наука та предмет викладання у світі, в Україні та [https://ojs.tdmu.edu.ua > article >](https://ojs.tdmu.edu.ua/article)

ОЦІНЮВАННЯ

До контрольних заходів належить *поточний контроль*. Поточна навчальна діяльність студентів контролюється на семінарських заняттях. Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів: усне опитування; тестові завдання; написання наукових повідомлень. Поточне оцінювання студентів відбувається на кожному семінарському занятті (повинно бути опитано не менше 30 % студентів). Поточна навчальна діяльність студента оцінюється за 4-бальною (традиційною) шкалою: “5”, “4”, “3”, “2”.

Критерії оцінки знань студентів під час семінарських занять:

– оцінка «відмінно» виставляється студенту, який систематично працював протягом семінару, показав різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вміє успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для формування особистості, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань; рівень компетентності – високий (творчий);

– оцінка «добре» виставляється студенту, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поновлення у ході подальшого навчання та професійної діяльності; рівень компетентності – достатній (конструктивно-варіативний);

– оцінка «задовільно» виставляється студенту, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі помилки у відповідях, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених помилок під керівництвом науково-педагогічного працівника; рівень компетентності – середній (репродуктивний);

– оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи; рівень компетентності – низький (рецептивно-продуктивний).

Робоча програма курсу передбачає виконання за бажанням студента *індивідуальної самостійної роботи студента* (ІСРС): 1) виступ студента із самостійно підготовленою доповіддю на кафедральному турі щорічної університетської студентської наукової конференції. 2) захист реферату на семінарському занятті. 3) виготовлення навчальних засобів (наочні засоби - презентації, стенди тощо). Оцінка за індивідуальне завдання нараховується студентові лише за умов успішного його виконання та захисту. Оцінка додається до поточної успішності. Тематика індивідуального завдання може бути запропонована викладачем або студентом.

Підсумковий контроль не передбачено програмою.

Як результат вивчення даної дисципліни студент отримує «залік», який виставляється на підставі поточної навчальної діяльності студента за умов: відсутності пропусків занять або вчасного їхнього відпрацювання, середнього балу за поточну навчальну діяльність не менше 3,00. Залік виставляється у кінці вивчення дисципліни на підставі поточних оцінок у вигляді середнього балу (тобто середнє арифметичне всіх отриманих оцінок за традиційною шкалою, округлене до 2 (двох) знаків після коми). Отримане середнє арифметичне з дисципліни дозволяє здійснити конвертацію в оцінку за 200-бальною шкалою для подальшого ранжування за рейтинговою шкалою (ECTS). Відповідно до отриманих балів за 200-бальною шкалою, студенти оцінюються за рейтинговою шкалою ECTS.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота студента, яка передбачена в програмі, контролюється і оцінюється при поточному контролі.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання відповідає загальним правилам в ОНМедУ. Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу. Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань. Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності: зниження результатів оцінювання; повторне проходження оцінювання.

Політика щодо відвідування та запізень:

Форма одягу: медичний халат.

Обладнання: зошит, ручка.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету